

Täysistunto

Tiistai 27.9.2016 klo 14.03—21.47

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 132/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunnan, sivistysvaliokunnan ja sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan on annettava lausunto.

Keskustelu

19.32 **Sisäministeri Paula Risikko** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tällä esityksellä ehdotetaan muutettavaksi arpajaislakia siten, että jatkossa ainoastaan yhdellä rahapeliyhtiöllä olisi yksinoikeus myydä rahapelejä Suomessa. Uusi rahapeliyhtiö olisi nimeltään Veikkaus Oy, ja se olisi kokonaan valtion omistama erityisyhtiö. Lainmuutoksen seurauksena Raha-automaattiyhdistyksen raha-automaatti- ja kasinotoiminta, Fintoton hevospelit ja nykyisen Veikkauksen rahapelit siirtyisivät saman katon alle.

Suomessa on aina ollut rahapelien myyntiä koskeva yksinoikeusjärjestelmä. Tämä siksi, että rahapelit aiheuttavat myös haittoja ja Suomessa on katsottu, että lailla säännelty ja viranomaisvalvottu yksinoikeus on paras keino ehkäistä näitä haittoja. Meillä on ollut kolmen rinnakkaisen toimijan yksinoikeusjärjestelmä, jossa Raha-automaattiyhdistys, Veikkaus ja Fintoto ovat saaneet toimeenpanna ainoastaan omaan toimialaansa kuuluvia rahapelejä. Se, että meillä on ollut kolme itsenäistä toimijaa, on ollut oma kansallinen ratkaisumme. Tämä ratkaisu on johtunut pelien erilaisista luonteista ja toisaalta eri pelien tuoton tarkoituksenmukaisesta jakautumisesta eri edunsaajatahojen kesken. Kolmen toimijan yksinoikeusjärjestelmämme on aikoinaan rakennettu sellaiseksi, että siinä ei esiinny peliyhtiöiden välistä kilpailua.

Nyt tämä kolmen toimijan malli on osoittautumassa vanhanaikaiseksi. Tämä on seikka, josta vallitsee laaja yhteisymmärrys. Kolmen toimijan mallissa niiden tarjoamien pelituotteiden on erottava toisistaan, sillä yksinoikeusjärjestelmässä ei voi olla keskinäistä kilpailua. Peliteknologia ja kulutustottumukset ovat kuitenkin muuttuneet. Pelejä tarjotaan ja pelataan yhä enemmän digitaalisissa kanavissa. Tämä kehitys johtaa myös pelituotteiden samankaltaistumiseen.

Nykyisen arpajaislain säännökset soveltuvat huonosti kehityksen mukanaan tuomaan uudentyypiseen rahapelitarjontaan ja -kysyntään. Myös yksinoikeusjärjestelmässä on mahdollisuus kehittää pelejä, mutta tiukka reviirijako kolmen eri toimijan välillä kaventaa tätä mahdollisuutta. Jos suomalainen rahapelitarjonta ei pysy tässä kehityksessä mukana,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

kotimaisen rahapelitarjonnan kanavointikyky valvottuun ja korkean kuluttajansuojan piirissä olevaan rahapelitarjontaan vaarantuu. Samalla vaarantuu yksinoikeusjärjestelmämme olemassaolo ja sen tavoite haittojen torjunnassa.

Tällä esityksellä mahdollisesta yksinoikeuteen perustuvan rahapelijärjestelmämme ylläpitäminen ja vahvistaminen muuttuvassa rahapelialan toimintaympäristössä. Uudella rahapeliyhtiöllä olisi mahdollisuus toimeenpanna vastuullisesti myös aivan uudentyyppisiä rahapelejä, mikä kolmen toimijan mallissa ei ole ollut mahdollista.

Tässä laissa uudelle yhtiölle asetetaan velvollisuus ottaa vastuullisuus huomioon toiminnassaan. Tässä esityksessä ehdotetaan myös, että rahapelipolitiikkaa seurattaisiin. Tämä tehtävä annettaisiin rahapeliasioiden neuvottelukunnalle, jonka tehtävänä olisi seurata rahapelipoliittisten tavoitteiden toteutumista ja kehittämistarpeita.

Arvoisa herra puhemies! Suomalaiseen yksinoikeusjärjestelmään on aina kuulunut myös se, että rahapelien tuotot ohjataan yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Näin olisi myös jatkossa. On kuitenkin tärkeää huomioida, että tuottojen käyttäminen yleishyödyllisen tai yleisen edun mukaisen toiminnan rahoittamiseen ei ole EU-oikeuden näkökulmasta hyväksyttävä peruste yksinoikeusjärjestelmän ylläpitämiselle. Se voi olla järjestelmän suotuisa liittämisseuraus, mutta ei sen pääasiallinen tarkoitus. Tämän suotuisan seurauksen jakautumisesta eri käyttötarkoitusten kesken säädettäisiin arpajaislaissa. 53 prosenttia käytettäisiin liikuntakasvatukseen, tieteen, taiteen ja nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä 4 prosenttia hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

Arvoisa herra puhemies! Avustusmenettelyihin tulisi tässä vaiheessa joitain muutoksia. Jatkossa avustusten jakamiseen sovellettaisiin valtionavustuslakia kaikkien kolmen tuotonjakoministeriön osalta. Sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen perustettava Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus vastaisi terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen myönnettäviä avustuksia koskevasta valmistelusta nykyisen Raha-automaattiyhdistyksen avustusosaston sijasta. Edunsaajat olisivat mukana avustusvalmistelussa uuden avustusasioiden neuvottelukunnan myötä. Hevossektorilla maa- ja metsätalousministeriö jakaisi jatkossa koko tuoton avustuksina. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus- ja avustusmenettelyt pysyisivät nykyisellään.

Yhdistäminen tarkoittaisi muutoksia myös yhteisöjen työntekijöille. Raha-automaattiyhdistyksen avustustoiminnan henkilöstön työsuhteet päättyisivät, ja henkilöstö siirtyisi vastaaviin tehtäviin virkasuhteeseen uuteen avustuskeskukseen sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen. Sosiaali- ja terveysministeriö on vastannut avustuskeskuksen perustamiseen liittyvästä valmistelusta. Henkilöstölle on jo tarjottu virkasuhdetta tammikuusta 2017 lukien. Muu nykyisten yhteisöjen palveluksessa oleva henkilöstö siirtyisi vanhoina työntekijöinä uuden rahapeliyhtiön palvelukseen.

Tähän esitykseen sisältyvien lakien on määrä tulla voimaan vuoden 2017 alusta. Samassa yhteydessä on tarkoitus toteuttaa kaksi yksinoikeutta tukevaa rahapelipoliittista toimenpidettä, joilla vahvistetaan rahapelien valvontaa ja mahdollistetaan pelien haitallisuusarviointi. Rahapelitoiminnan valvontaa vahvistetaan uudistamalla Poliisihallituksen yhteydessä olevan arpajaishallinnon organisaatio ja lisäämällä sen resursseja. Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä oleva rahapelien haittaominaisuuksia selvittävä arviointiryhmä aloittaa toimintansa. Näiden toimenpiteiden toteuttaminen ei edellytä lainmuutoksia, mutta ne ovat yhteydessä tämän esityksen tavoitteisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

Haluan vielä tähän lopuksi tuoda esille, että komissio on antanut lakiehdotuksesta Suomelle tiedonannon, jossa se muistuttaa Suomea niistä edellytyksistä, joilla voimme ylläpitää jatkossakin yksinoikeusjärjestelmää Euroopan unionissa. Suomen rahapelipolitiikan on noudatettava EU-tuomioistuimen ratkaisukäytäntöä, uuden Veikkaus Oy:n valvonnan on oltava tiukkaa, ja tämän lakimuutoksen mahdollistamien uudentyyppisten pelien on oltava yhdenmukaisia rahapelipolitiikkamme tavoitteiden kanssa. Näillä edellytyksillä ja tällä lakimuutoksella voimme turvata yksinoikeusjärjestelmämme elinvoimaisuuden pitkälle tulevaisuuteen. — Kiitos.

19.39 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Olen seurannut tätä isoa uudistusta Veikkauksen hallintoneuvoston jäsenen roolissa. Tähän liittyy paljon asioita, ja muutokset ovat hyvin suuria niitten yhtiöitten toiminnassa ja monissa muissakin asioissa.

Muutama sellainen yksityiskohta, jotka ovat itselleni jääneet mieleen ja jotka ainakin jossain välissä olivat ongelmallisia ja joihin haluaisin saada selvyyttä sen suhteen, miten niissä on tullut jatkokehitystä: Eli oli sellaista keskustelua, että onko näitten uusien pelituotteiden määritelmä kenties edelleenkin siinä lakiesityksessä liian tiukka, eli että peliyhtiöt eivät pystyisikään vastaamaan kovin dynaamisesti tarpeisiin uusien pelien kehittämisestä vaan ne luvat täytyisi hakea kauempaa ja siinä kestäisi aikaa ja menetettäisiin kilpailuetua ulkomaalaisiin peliyhtiöihin verrattuna. Eli onhan tällainen jonkinasteinen niin sanottu kaatopykälä tässä laissa mukana, että muutkin tällankaltaiset pelituotteet voidaan tuoda markkinoille ilman erillistä lupamenettelyä tai ainakaan liian raskasta sellaista?

Toisena asiana: Onko tässä laissa miten nyt huomioitu se, että lainsäätäjän tahto olisi tuotu tarkkaan selville siinä, miten näitten pelien ehtoja valvotaan, eli ettei jäisi liikaa tilaa viranomaisten mielivaltaisille tulkinnoille esimerkiksi noitten pelien markkinoinnista, kun ikäviä episodeja nyt oli Veikkauksen yhteydessä, että Poliisihallituksesta sanottiin, että te ette saa markkinoida noin, ja se ei oikeastaan perustunut mihinkään muuhun kuin heidän omaan mielipiteeseensä ja tulkintaansa?

19.40 Sirpa Paatero sd: Arvoisa herra puhemies! Pitkään valmisteltu asia eli kolmen rahapeliyhtiön yhdistäminen on nyt onneksi tässä vaiheessa.

Pitää tähän alkuun todeta lähtökohta, joka tuntui jossain kohtaa tässä unohtuneen, mistä ja ketä ollaan yhdistämässä. Sosiaali- ja terveysjärjestöt, ne yhdistykset, ry:t, ovat aikanaan perustaneet RAY:n, joka siis toimii yhä edelleen järjestöpohjaisena uuden lain alkamiseen asti. Toisena on Veikkaus, jonka ovat perustaneet Työväen Urheiluliitto, Palloliitto ja yleisurheiluliitto eli Suomen Urheiluliitto eli kansalaisjärjestöt. Valitettavasti en tiedä Hippoksen taustaa mutta ymmärrän, että sielläkin on enemmän kyse ollut yhdistysmuotoisesta toiminnasta.

Tämän haluan sanoa tähän alkuun siitä syystä, että jotenkin tässä lain valmisteluvaiheessa tuntui, että tämä halutaan ottaa enemmän ministeriöiden haltuun, tästä halutaan tehdä viranomaistoimintaa ja tämä halutaan osaksi valtion budjettia. Kyse on reilusta miljardista eurosta tällä hetkellä, mikä on iso summa rahaa, ja kun tämä koko ilta on keskusteltu täällä näistä kymmenistäkin miljoonista, niin ymmärrän hyvin, että joillakin virkamiehillä on ollut jotenkin semmoinen olo, että nyt tästä saadaan yksi osa. Mutta haluan korostaa, että tässä yhä edelleen pitää pitää huolta siitä, että ne kansalaisjärjestöt ovat ne, jotka tästä hyötyvät myöskin tulevaisuudessa, ja kaikki raha ohjautuu myöskin tulevaisuudessa näille kansalaisjärjestöille, jotka tämän järjestelmän ovat alkuun laittaneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

Tässä yhteisessä Veikkaus Oy:ssä, niin kuin sen nimi nyt päätettiin sitten muuttaa, mikä minun mielestäni on aika hyvin, on tietenkin perusteena se, että näin saadaan turvattua tämä yksinoikeusjärjestelmä, näin pystytään paremmin huolehtimaan pelivilpeistä, pystytään paremmin puuttumaan haitalliseen pelaamiseen, addiktoitumiseen pelaamiseen ynnä muuhun. Mutta tietenkin tässä on tavoitteena samalla saada lisää tuottoja ja saada ne kapeikot, joita tällä hetkellä on ollut eri järjestäjien välillä, pois, elikkä ei tarvitse enää neuvotella siitä, kuuluuko joku peli jonkun järjestämisluvan piiriin vai ei, vaan nyt kun meillä on yksi yhtiö, niin siinä kohtaa tällaista keskustelua ei tarvitse enää käydä. Toivonkin, että näistä kiristyksistä Poliisihallituksen kanssa päästään hyvään yhteisymmärrykseen, niin että pelit, etenkin virtuaalisen muodon pelit, pystyvät tästä eteenpäin nykyistä helpommalla käsittelyllä sitten tulemaan käyttöön.

Tuotonjakolaki on meille monille tuttu, joka on ollut Veikkauksen tuotonjaossa jo pitkän aikaa, vuosikymmeniä käytössä, ja se on minun mielestäni erittäin hyvä turva myöskin tässä, koska sosiaali- ja terveysalan järjestöt erityisesti olivat huolissaan siitä, voiko kulttuuri tai liikunta tai urheilu viedä nyt sitten suuremman osan. Tämä tuotonjakolaki, missä on prosenttimääräisesti siitä yhteisestä tuotosta määrätty, kuinka monta prosenttia menee erilaisiin käyttötarkoituksiin, turvaa mielestäni sen, että tätä keskustelua ei tarvitse käydä.

Toivon myös, että ei tule semmoista tilannetta niin kuin jo muutama hallituskausi sitten, että yritettiin vyöryttää tänne rahapelien tuoton osalle muitakin katettavia kustannuksia. RAY:n puolella niitä on ollut useammankin kerran. Myöskin Veikkauksen tuotoista on joskus maksettu kirjastokustannuksia, joskus yritetty vyöryttää sinne museoiden vuokria ynnä muita, mitkä eivät sinne oikeasti kuulu. Toivottavasti nyt pidetään huolta siitä, että ne oikeasti säilyvät näiden kansalaisjärjestöjen käytössä.

Se, mistä olen pahoillani, on, että me puhumme kolmesta yhtiöstä, emme neljästä. Suomessa on myöskin Ahvenanmaa osa Suomea, jossa on yhtiö nimeltä Paf, joka markkinoi varsin aggressiivisesti myöskin Suomen mantereen puolella, ja mielestäni ei ole mitään perustetta, että Pafia jotenkin käsiteltäisiin eri tavalla. Tiedän, että siellä on rikkomuskanteita tai muita meneillään, mutta siitä huolimatta se olisi mielestäni ollut myöskin arvokasta ottaa tässä yhteydessä tähän samaan linjaan.

Tässä kritiikkiä tämän kolmen viikon lausuntokierroksen aikana tuli järjestöiltä erityisesti siitä, kun yhteisymmärryspöytäkirja, joka on kolmen yhtiön hallitusten elikkä kaikkien toimijoiden yhteisesti laatima, ei heidän mielestään tullut toteutuneeksi enää sitten varsinaisissa lakipykälissä. Erityistä kritiikkiä siellä tuli tietysti siihen kohtaan, missä mietitään, antaako tästä rahanjaosta joku neuvottelukunta vai avustustoimikunta tai muu lausunnon vai pystyykö siihen edes lausumaan vai minkälainen kriteeristö siihen sitten tulee. Tämä kohta jäi yhä edelleen jonkun verran sille kritiikin puolelle, niin että järjestöjen tahotila tässä kohtaa ei toteutunut niin kuin he olisivat halunneet sitä viedä eteenpäin.

Tässä komission palaute, joka tuli siis 1.9., jonka takia tämä lakipaketti saatiin tänne nyt, on erittäin positiivista, sillä myöskin Suomen kaikki rahapelijärjestelmät on aina haastettu yksityisten peliyhtiöitten osalta tuonne Euroopan unionin puolelle, mutta nyt tässä tämä ohjaus erityisesti laillisiin ja valvottuihin peleihin tulee olemaan se Suomen yksi linja. Tästä myöskin tässä Suomen kohta lainsäädännön mukaan olevassa, nyt jo väliaikaisesti perustetussa yhtiössä on otettu linjaus niin, että nykyistä parempi tunnistautuneena pelaaminen tulee olemaan se, mitä viedään eteenpäin, ja samalla tutkitaan sitä, kuinka paljon näistä pelihaitoista, joiden ennaltaehkäisyyn pitää satsata nykyistä enemmän, tulee oikeasti Suomen pelijärjestelmien kautta ja kuinka paljon niistä pelihaitoista itse asiassa tulee ulko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

maille pelattavien pelien vuoksi, eliä saada oikeasti faktatietoa myöskin tästä, mikä se varsinainen tilanne siellä on.

Tähän toivon, että eduskunta saa ja etenkin hallintovaliokunta myöskin nämä asetukset jo nähtäväksi ennen kuin tämä on valmiina täältä eduskunnasta, koska siellä on aika merkittäviä asioita kirjoitettu sinne asetuksen puolelle.

Sitten on tämä toinen vaihe, jonka toivon lähtevän liikkeelle varsin nopeasti, koska tämä arpajaislaki nyt, ensimmäinen vaihe, on vasta se alku ja siinä toisessa vaiheessa tullaan sitten vasta rajaamaan tuotepuolta ja markkinointipuolta nykyistä tarkemmin ja siinä päästään sitten vielä enemmän siihen sisällön puolelle. Sen takia toivon, että tämä keskustelu ja tämä valmistelu lähtee mahdollisimman pikaisesti käyntiin.

Mutta kiitoksia, tämä varmaan jatkuu vilkkaana.

19.49 Petri Honkonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On tosiaankin hyvä, että tämä iso ja merkittävä uudistus on nyt jo tässä vaiheessa. Työhän ei sinänsä ole helppo. Kuten tässä edellisessä puheenvuorossa edustaja Paatero totesi, niin kolme hyvin erilaisista lähtökohdasta toimivaa yhtiötä pistetään yhteen ja muodostetaan ikään kuin valtionyhtiö, ja sitten siihen vielä yhdistyy nämä merkittävät yhteiskunnalliset velvoitteet, mitä nyt RAY:llä, Veikkauksella ja Fintotolla on ollut erilaisten kansalaisjärjestöjen ja muun hyvän toiminnan rahoittamisessa.

On hyvä, että monopoli nyt säilyy, eikä synny näitä keinotekoisia rajapintoja. Kun eletään tässä virtuaalisessa maailmassa, niin tämän meidän rahapelimonopolimme on pysyttävä tämän kehityksen perässä. Uskoisin, että tämän uudistuksen, tämän fuusion, myötä pystytään myöskin turvaamaan tämän yhtiön kilpailukyky ja ehkä jonkun verran myös estämään sitten näiden rahavirtojen karkaamista tuonne ulkomaille, ulkolaisen tarjonnan perään. Pidän myös erittäin hyvänä sitä, että tässä nyt kokonaisuudessa sinänsä pienen toimijan, Fintoton, jolla on suomalaiselle hevosurheilulle ja hevosalalle aika iso merkitys, asema ja rahoitusasema myöskin tässä turvataan. Sillä on suomalaiselle maaseudulle erittäin iso merkitys.

Arvoisa puhemies! Nyt, kun ministeri on täällä paikalla, olisinkin kysynyt tätä, mihinkä edustaja Paatero edellisessä puheenvuorossa jo viittasi. Nyt kun täällä hallituksen esityksessä todetaan, että tavoitteena on turvata rahapelipolitiikkamme yhdenmukaisuus EU-oikeuden yksinoikeusjärjestelmälle asettamien edellytysten kanssa, niin kuinka tämä Paf, Ahvenanmaan rahapeliyhtiö, nyt sitten tähän EU-oikeuden näkökulmaan istuu?

19.51 Merja Mäkisalo-Ropponen sd: Arvoisa puhemies! Tämä esitys on erittäin hyvä, eikä lakiesitykseen sinänsä mitään huomauttamista, sillä tällähän me turvaamme oman kansallisen mallimme säilymisen. Tätä yhdistymistä on työstyetty hyvässä yhteistyössä, ja prosessi on sinällään ollut hyvä, vaikka järjestöiltä tuli vielä loppuvaiheessakin jonkun verran kritiikkiä.

Mutta sitä kuitenkin kysyn, miksi ihmeessä päädyttiin tämän uuden yhtiön nimeksi valitsemaan Veikkaus. Ajattelen sitä tämän tulevaisuuden kannalta sillä tavalla, että jos halutaan rakentaa uutta kulttuuria ja yhteisöllistä toimintatapaa, kun kolme niin erilaista toimijaa liittyy nyt yhteen, niin tästä näkökulmasta olisi voinut pohtia tätä nimeä hiukan paremmin. Eli jos olisi annettu joku aivan uusi nimi, niin olisiko silloin ollut helpompi tässä uudessa yhtiössäkin lähteä ikään kuin puhtaalta pöydältä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

19.52 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edellisen puhujan nimikysymyksistä, olisiko pitänyt antaa uusi nimi: itse olen kyllä sitä mieltä, että Veikkaus brändinä edustaa jo sinänsä niin suurta rahamäärää, että jos se olisi hylätty, niin minun mielestäni se olisi tavallaan ollut rahan heittämistä kaivoon. Siitä on niin vakiintunut, hyvä mielikuva suomalaisilla, ja pelataan juuri sen takia, että tiedetään, että raha kohdentuu hyväntekeväisyyteen ja yleishyvään, mihin se sitten kohdentuu — urheiluun, nuorisotyöhön, taiteeseen ja tieteseen.

Yksi kohta, mikä meidän kaikkien pitäisi muistaa, on se, että loppujen lopuksi, miksi mekin olemme täällä puhumassa vapaassa yhteiskunnassa, on suomenhevonen. Loppujen lopuksi, jos raviurheilu ja hevostalous voivat hyvin, ne edellyttävät ja auttavat, että suomenhevonen säilyy kartalla ja sen suku ei pienene liikaa, joten pidän erinomaisena, että tästä 4 prosentin jako-osuudesta on päästy sopuun, koska näillä kolmella toimijalla, jos katsoo historiaa vähän taaksepäin, on valitettavasti hieman kilpaileva ja ehkä riitainenkin historia takana. Nyt kun tämä Veikkaus aloittaa, niin minä toivon, että se mainonta ja kaikki toiminta on korkealla tasolla ja suomalaiset hyväksyvät ja käyttävät ikään kuin tätä sinivalikoista yhtiötä, sillä todella kova paine kohdistuu ulkomailta ja netin ja internetin kautta sellaiseen pelaamiseen, joka ei hyödytä suomalaista yhteiskuntaa. Mutta jos hevostaloutta ja erikoismaataloutta halutaan pitää Suomessa pystyssä, niin se edellyttää, että meillä on raviradoilla riittävät palkinnot ja ravirataverkosto on koko Suomea ajatellen riittävän kattava.

19.53 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Nyt kun tuli keskustelua Veikkauksen tai uuden peliyhtiön brändiasiaista, niin olen tuosta asiasta kyllä täysin edustaja Eestilän kanssa samaa mieltä, ollut jo alun perin sitä mieltä, että siinä oli suuri riski, että jos sitä nimeä käydään muuttamaan, väri-, kuvailmettä, graafista ilmettä käydään muuttamaan radikaalisti, niin Veikkauksen brändi saatetaan menettää ja voi tulla menetyksiä pelivaihdoissa tällaisissa asioissa. Tämä oli suuri pelko, ja onneksi muutokseen nyt sitten lähdettiin noin maltillisella tavalla.

Keskustelu näistä pelihaitoista ja pelaamisesta ulkomaille: olisi tietysti mukavaa kuulla, onko tästä asiasta tuoreita tutkimuksia. Itse tein nettipelaamisesta lopputyön aikanaan ammattikorkeakoulussa, mutta siitä alkaa olla jo yli kymmenen vuotta aikaa reilusti. Onko-han näitä ilmiöitä nyt sitten viime aikoina tutkittu, miten paljon suomalaiset pelaavat ulkomaille? Se on varma tosiasia, että paljon pelataan. Sille ei mitään voida, kun Euroopan unionissa ollaan. Ulkomaille pelaaminen on väistämättä laillista. Veikkauksen tai uuden peliyhtiön täytyy pystyä kilpailemaan vapailla markkinoilla näitten peliyhtiöitten kanssa pelivaihdoista. Se on realiteetti, jonka kanssa on vain tultava toimeen.

19.55 Ilkka Kanerva kok: Arvoisa puhemies! Olisihan sellainenkin nimi ollut käytettävissä nyt vapailla markkinoilla kuin esimerkiksi loistava keksintö Itella. Pankaapa omalle kohdalle.

Tämä oli erinomainen ratkaisu ja perustui hyvin laajaan, poikkeuksellisen laajaan tutkimukseen, selvitystyöhön, harkintaan eri kannoilta, johon on hallinnossa ollut helppo yhtyä tätä nimeä koskien. Tämä päätös on suomalaisen yhteiskunnan peruspiirteen, kansalaisyhteiskunnan peruspiirteen, luultavasti tämän vaalikauden kaikkein ratkaisevin myönteinen päätös turvaamaan suomalaisen kansalaisyhteiskunnan moninaisuutta pitkälle eteenpäin. Tässä suhteessa tämä on ratkaisevan tärkeä. Ellei näin olisi tehty, niin todennäköisesti mer-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

kittävä osa siitä rahavirrasta, joka rahapelimaailmaan kuuluu, olisi siirtynyt ulkomaille, todennäköisimmin vielä paratiisiyhtiöitten suojiin ja voitoiksi.

Pelihaittojen osalta tämä on kontrolloitu järjestelmä, joka Suomessa on käytössä. Kun joku kysyi, paljonko se ulkomaille netin kautta tapahtuva pelaaminen on tällä hetkellä, niin se on jo erittäin huomattavaa. Tämä lisää tietysti näiden yhtiöiden keskinäisellä innovatiivisella pelitarjontakuviolla sen, että suomalainen peliyhtiövaihtoehto on kilpailukykyinen suhteessa kansainvälisiin nettipelaamisvaihtoehtoihin.

Puhemies Maria Lohela: Jos otetaan vielä edustaja Elomaa ja sitten ministerille vastaus.

19.56 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Meillä on vain yksi rahapeliyhtiö tulevaisuudessa. Kolme yhdistyy: Veikkaus, Raha-automaattiyhdistys ja Fintoto. Ja totta kai meidän pitää pystyä ulkolaisten peliyhtiöiden kanssa kilpailemaan. Tämä on hyvä esitys, koska nyt siihen on mahdollisuus. Pelejä on kehitettävä, se on tosiasia. Eestilän, Kanervan ja Mäkelän kanssa olen samaa mieltä, että Veikkaus nimenä on paras mahdollinen. Se on todella jo brändi, ja jokainen suomalainen tietää, mistä on kysymys. Tämä yksinoikeusjärjestelmä on hyvä, koska liikunnan ja kulttuurin, nuorisotyön, tieteiden ja taiteen tuen määrä voisi jopa vaarantua ilman tätä lakimuutosta, ja näin ollen tätä lakimuutosta on ihan itsestäänselvä ja helppo tukea. Kansalaisjärjestöjen asema ja myös nämä pelihaitat tulee ottaa tietysti huomioon.

Puhemies Maria Lohela: Sisäministeri Risikko, 3 minuuttia.

19.57 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa rouva puhemies! Ihan lyhyesti. Täällä oli hyviä kysymyksiä, ja aivan todella lyhyesti.

Täällä kysyttiin, antaako tämä mahdollisuuden näiden uudentyyppisten pelien mukaan ottamiseen, ja mielestäni tätä lakia on tuunattu juuri siitä näkökulmasta, että saataisiin tämä uudenlainen maailma, mikä nyt on meillä esillä ja käsillä, otettaisiin kuitenkin hallitusti sillä tavalla, että haitat pystytään estämään. Ja on tutkittu myös haittoja, ja varmasti eduskuntakuulemisissa sitten valiokunnassa käytkin läpi, erityisesti sosiaali- ja terveysvaliokunta varmasti näitä haittoja käy läpi ja sitä, miten niitä yritetään sitten taklata. Tässä on aina vaarana se, että kun pelejä lisätään ja tulee uudentyyppistä, niin myös haitat lisääntyvät. Mutta on mielestäni erinomaisen hyvä, että tätä tuottorahaahan käytetään myös haittojen ehkäisyyn. Olen aika kauan ollut sellaisissa tehtävissä, joissa aina ollaan oltu Raha-automaattiyhdistyksen kanssa tekemisissä, olen kansanterveysjärjestöissä toiminut elämäni, niin miten tärkeää, että meillä on tällainen järjestelmä Suomessa.

Tuosta Ahvenanmaan Pafin tilanteesta, itse asiasta en osaa nyt tässä vastata, mutta minä vien viestiä tuonne meidän virkamiehille, jotka ovat varmasti tätä selvittäneet ja osaavat kertoa niistä taustoista. (Eduskunnasta: Siellä on EU takana!) — Niin, niin minä olen ymmärtänyt, että siellä on EU takana, mutta on varmasti hyvä, että käynte sitten läpi siitä.

Minä itse sanoisin tästä kaiken kaikkiaan, että viimeistään nyt piti tehdä tämä. Nimittäin niin kauan kuin olen itse ollut ministerinä, niin kauan on tätä sorkittu, että tälle pitää tehdä jotain, ja nyt me saamme hallitusti tämän. Ja tämä oli nyt, voi sanoa todella, viimeisiä aikoja, että me saamme ihan oikeasti pidettyä tällaisen monopoliaseman tässä, että me saamme tämän rahan, mitä me pystymme nyt keräämään tässä, tähän yleishyödylliseen hyvään tarkoitukseen. Ajatelkaa, mistä me saisimme tällaiseen sosiaalisen hyvinvoinnin ja tervey-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 90/2016 vp

den edistämiseen — liikuntakasvatus, tiede, taide, nuorisotyö — tällaista rahaa, mistä me ne ottaisimme — ja sitten myöskin hevoskasvatus, hevosurheilu, mistä tiedän muun muassa puhemiehen olevan hyvin kiinnostunut, ja sitten meillä on täällä yhteisiä intressejä kaikilla, myös puhemies on kiinnostunut näistä, tiedän sen. Minun mielestäni hieno juttu. Täällä edustaja Kanerva, joka on hallintoneuvoston puheenjohtajana ollut tässä eräällä lailla kättilöimässä tätä, käytti erinomaisen hyvän puheenvuoron.

Minulle on itselleni ollut hirveän tärkeää se, että minä vahdin sitä, että nämä rahat, jotka tässä kerätään, menevät juuri niihin tarkoituksiin, mikä tässä on se tarkoitus. Ja tällä on nyt varmistettu myöskin monella taholla sitä.

Ja sitten en lähde veikkaamaan, mistä tuli Veikkaus, mutta uskon, että se tuli siitä, että tähän liittyy kaikkea sitä veikkausta. Mutta nimestä varmaan vielä keskustellaan. — Kiitos. — Ei tietenkään muuteta, mutta keskustellaan, mistä se tuli.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunnan, sivistysvaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava lausunto.